

JORDBRUKETS GEOGRAFI I NORGE.

Det er et imponerende verk som professor i økonomisk geografi ved Norges Handelshøyskole i Bergen, dr. phil. Axel Sømme, nettopp har sendt ut på J. W. Eides forlag. La meg straks tilstå at det ikke har vært mulig for meg i løpet av den korte tid som har stått til min disposisjon siden jeg fikk verket, å studere den mer enn 400 sider, dobbeltspaltede boken — som også inneholder et stort antall tekstfigurer og diagrammer — i detaljer, men så meget kan jeg si at verket etter mitt skjønn fortjener et grundig studium.

Hvilke spørsmål er det så forfatteren tar opp i dette store verket? Dette vil jo innholdsfortegnelsen fortelle om, og den omfatter i alt 20 kapitler, foruten «Forord» og «Sluttord», og dessuten oppgaver over tegnforklaring til diagrammer, lister over jordbruksområder og herreder, enquete-skjemaer, et utførlig engelsk sammendrag, og til slutt bibliografi, register m. v.

Men selve innholdet, vil en spørre. Jo, forfatteren har satt seg som mål å gi en utførlig oversikt over norsk jordbruk og vilkårene som det arbeider under i de forskjellige landsdeler. Spesielt peker han på at arbeidet kan komme til nytte for områdeplanleggingen som pågår. Han bygger det hele logisk opp, hva en også måtte vente av en vitenskapsmann. Som grunnlag for jordbruksutviklingen i landet vårt behandles derfor først og fremst klimaet, berggrunnen og jordsmonnet. Han tar så for seg jordbrukets stilling i 1939 og videre — i et eget kapittel — utviklingen i årene 1910—1945. Så følger en utførlig omtale av jordbruksområdene i en rekke kapitler med analyse, bl. a. av de naturgeografiske og økonomiske vilkår for inndelingen. Vi er nå kommet til kap. 15, hvor forfatteren tar opp spørsmålet om vårt lands selvberging i matveien, og så følger viktige kapitler om utnyttelsen av fjellet, nydyrking og bureising, yrkeskombinasjoner og bruksstørrelsen. Som en naturlig avslutning på disse kapitler følger et kapittel som han har kalt: «Gård, tun og hus», og som inneholder en rekke vakre fotografier med tekster.

Dermed skulle selve innholdslisten være noenlunde komplett. Den forteller meget om verket, men selvsagt ikke alt. Forfatteren uttaler i forordet at han har ingen ærgjerrighet når det gjelder å peke ut nye retningslinjer for vår jordbrukspolitikk. Men som bekjent er professor Sømme en uredt skribent, med flere originale synspunkter når det gjelder vår jordbrukspolitikk. Mitt råd er derfor: Studer boken grundig alle som har interesse av å være å jour med utviklingen innen norsk jordbruk frem til i dag, og som også interesserer seg for hvilke muligheter vårt jordbruk måtte ha i fremtiden.

Aa. L.
